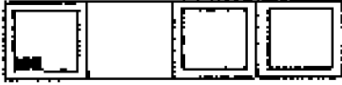
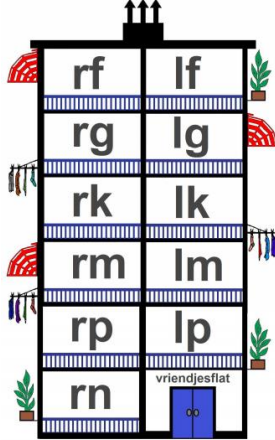
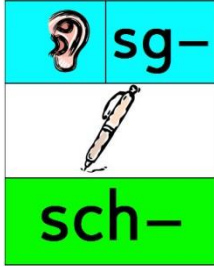
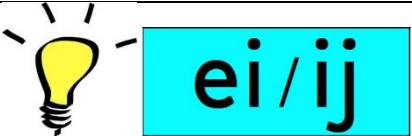
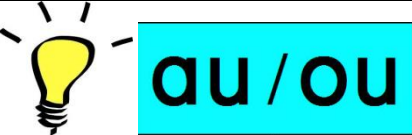
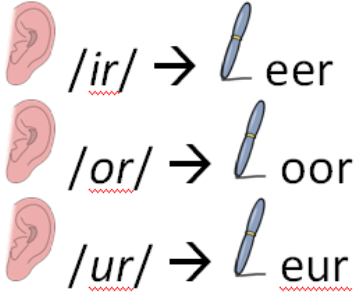
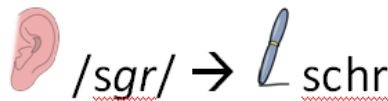
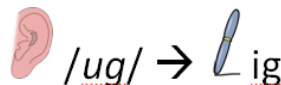
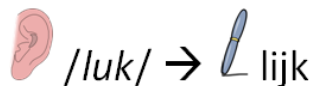
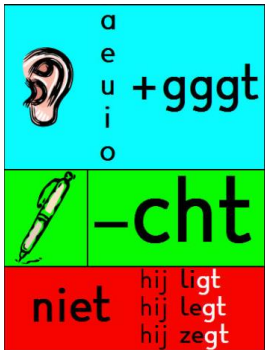
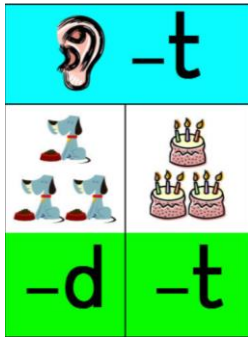

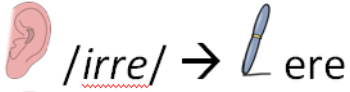
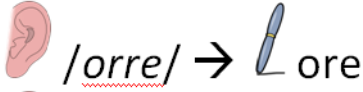
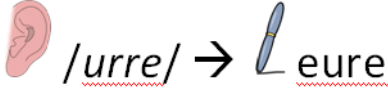
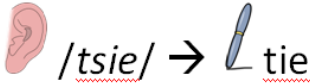
Spelling afspraken KBS Laurentius

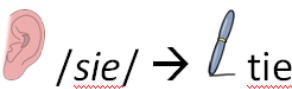
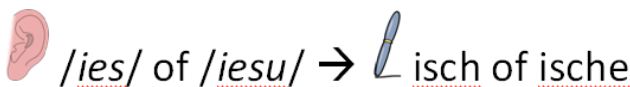
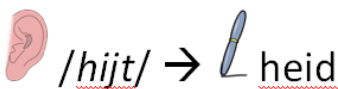
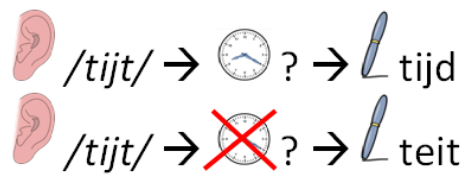
		3	4	5	6	7	8
Hakwoord: je schrijft het woord zoals je het hoort		X					
Kleefletter woorden In de vriendjesflat hebben 2 medeklinkers samen pret. Je hoort een u klank tussen ze, maar daar is geen ruimte voor. Je schrijft hem niet.		x	X				
Sch Als je /sg/ hoort aan het begin van een woord een woord, dan schrijf je altijd SCH		x	X				

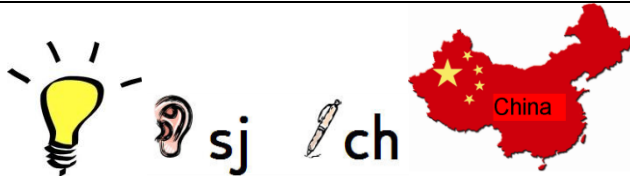
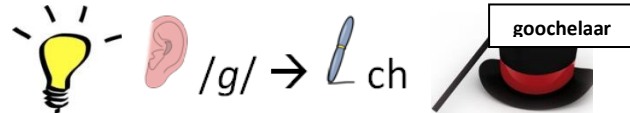
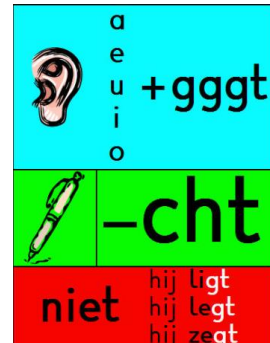
		3	4	5	6	7	8
Stomme e Je hoort een u, maar je schrijft een e Bij woorden die beginnen met be-, ge-, ver- hoor je een u, maar je schrijft een e Denk hierbij ook aan de woorden de, ze, te, je, we, me.		x	x	x			
Stomme e Maak met je hand een stemtrap. Staat de u klank op de laagste trede? Schrijf dan een e.			x				
Ei/ij Weetwoorden: je moet de woorden uit je hoofd leren. (zie bijlage voor overzicht) Extra hulpje: Als hij/zij/wij gaat over een persoon, schrijf je het met de lange ij.			x	x	x	x	x
Ou/au Weetwoorden: je moet de woorden uit je hoofd leren. (zie bijlage voor overzicht)			x	x	x	x	x
Eer, oor, eur woordjes Je hoort /ir/, /or/, /ur/, je schrijft eer, oor, eur		x	x	x	x	x	x

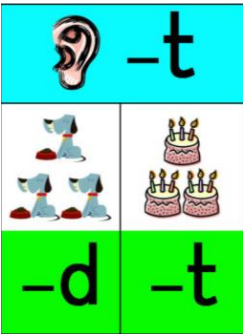
		3	4	5	6	7	8
Ng/nk Je maakt het woord langer om te weten welke letters je schrijft. Als je na een /ng/ klank een /k/ klank hoort, dan schrijf je nk.		x	x	x	x	x	X
Sch(r) Als je /sg/ of /sgr/ hoort aan het begin van een woord, dan schrijf je altijd SCH of SCHR				x	x	x	X
-ig Als je /ug/ hoort aan het einde van een woord, dan schrijf je ig, maar niet bij terug.			x	x	x	x	X
-lijk als je /luk/ hoort aan het eind van een woord, dan schrijf je lijk, maar niet bij geluk.			x	x	x	x	X
Aai/ooi/oei – woordjes Je hoort /aaj/, /ooj/, oej, je schrijft aai, ooi, oei.		x	x	x	x	x	x

		3	4	5	6	7	8
G(t) of ch(t) Als je na een korte klank /g/ hoort, dan schrijf je ch(t), behalve bij ligt, legt, zegt en vlagt. Hulpje: Opa zegt: "Een kip die in de zon ligt, legt meestal geen ei."			x	x	X		
Eind -d of -t Langermaakwoord Als je aan het eind van een woord een /t/ klank hoort, maak je woord langer om te horen of je een d of t schrijft.		x	x	x	x		
f/v Aan het eind van een woord of klankgroep schrijf je nooit een v Als je een woord dat op f eindigt langer maakt, verandert de f vaak in een v. Nooit een dubbele vv	-f → -v- 		x	x			

		3	4	5	6	7	8
s/z Aan het eind van een woord of klankgroep schrijf je nooit een z Als je een woord dat op s eindigt langer maakt , verandert de s vaak in een z. Nooit een dubbele zz	-s → -z- lee<u>s</u> → lee<u>z</u>en		x	x			
Je hoort /irre/, /orre/, /urre/, je schrijft eren, oren euren	 				x	x	X
-tie Hoor je aan het einde van een woord /tsie/, dan schrijf je tie.					x	x	X
f/v meervouden of verlengingen eindigend op f schrijf je wanneer de verdubbelingsregel geldt bijna altijd met ff meervouden of verlengingen van woorden eindigend op f schrijf je wanneer de verenkeliingsregel geldt bijna altijd met een v. <i>uitzondering: jofel, luifel, wafel, tafel, rafel en sjofel</i>	-f → -v- dief → die<u>v</u>en				x	x	x

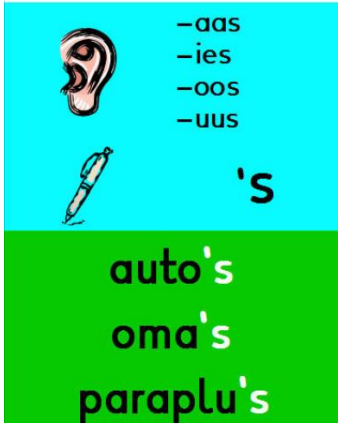
		3	4	5	6	7	8
s/z meervouden of verlengingen eindigend op s schrijf je wanneer de verdubbelingsregel geldt bijna altijd met ss meervouden of verlengingen van woorden eindigend op s schrijf je wanneer de verenkeliingsregel geldt bijna altijd met een z.					X	x	x
Hoor je aan het eind van een woord /sie/ en daarvoor een medeklinker, dan schrijf je tie						X	x
Woorden op -(i)sch Hoor je /ies/ aan het einde van een woord of woorddeel, dat bij verlenging /iesu/ wordt, dan schrijf je isch of ische. Behalve bij Fries-Friese. En bij woorden zoals vies-vieze en precies-precieze, omdat je een /z/ hoort in plaats van /s/.						X	x
Woorden op -heid Hoor je /hijt/ aan het einde van een woord of woorddeel, dan schrijf je altijd heid						X	x
Woorden op tijd of teit Hoor je /teit/ aan het einde van een woord of woorddeel, dan schrijf je tijd als het woord met de kloktijd te maken heeft. Als dat niet zo is, schrijf je teit.						X	x
C=s Weetwoorden: je moet de woorden uit je hoofd leren. Je hoort een /s/ maar je schrijft een c					x	x	X

		3	4	5	6	7	8
c=k Weetwoorden: je moet de woorden uit je hoofd leren. Je hoort een /k/ maar je schrijft een c	 clown				x	x	x
i/ie Weetwoorden: je moet de woorden uit je hoofd leren.					x	x	x
Ch=sj Weetwoorden: je moet de woorden uit je hoofd leren. Je hoort /sj/ maar je schrijft ch					x	x	x
Ch=g Weetwoorden: je moet de woorden uit je hoofd leren. Je hoort een /g/ maar je schrijft ch					x	x	x
G(t) of ch(t) Als je na een kort klank /gt/ hoort, dan schrijf je cht, behalve bij ligt, legt (gelegd), zegt (gezegd), en vlagt (gevlagd). Als je na een lange klank of na een tweetekensklank een /g/ hoort, schrijf je een g, behalve bij juichen, giechelen, goochem en goochelaar.						x	x

		3	4	5	6	7	8
Woorden met een d of t - als de eindklank van een woord (dat geen persoonsvorm is) een /t/ is, maak je het woord langer. Als je dan een /d/ hoort, is de eindletter van het woord ook een D. Let op: bij persoonsvormen mag de verlengingsregel niet worden toegepast. Hier gelden de persoonsvormregels.						x	x
Open lettergreep: Hoor je aan het einde van een klankgroep een lange klank, dan schrijf je hem met één klinker. Hulpje: (letterdief) Lange klanken hebben pech, ik haal gewoon een letter weg. Vanaf groep 6/7 spreekt de methode ineens van lettergrepen in de taalmethode. Ons advies is om dit op taalgebied zo te volgen, maar voor de zwakke spellers tijdens spelling over klankgroepen te blijven spreken. Dit om verwarring te voorkomen.			x	x	x	x	x

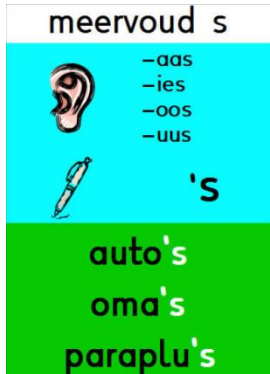
		3	4	5	6	7	8
Gesloten lettergreep: Hoor je aan het einde van een klankgroep een korte klank, dan schrijf je hem met een dubbele medeklinker. Hulpje: (dubbelzetter) <i>Bij de korte klanken: a, e, i, o, u,</i> <i>Zet ik twee medeklinkers lekker puh.</i> Vanaf groep 6/7 spreekt de methode ineens van lettergrepen in de taalmethode. Ons advies is om dit op taalgebied zo te volgen, maar voor de zwakke spellers tijdens spelling over klankgroepen te blijven spreken. Dit om verwarring te voorkomen.			x	x	x	x	x
Afbreken -Samengestelde woorden afbreken tussen de twee woorden. -Een medeklinker gaat naar de volgende lettergreep spe-len -Twee medeklinkers worden verdeeld tussen beide lettergrepen. straf-fen -Combinatie ng of nk worden gesplitst. zin-gen -De lettergroepen aai ooi oei afbreken na de i. aai-en -Bij lettergroepen uw ouw,auw, ieuw en eeuw afbreken tussen de u en de w. Ru-we kau-wen. -Achtervoegsel afbreken na het grondwoord. tent-je. -Kom je een woord tegen met heel veel medeklinkers,dan breng je zoveel mogelijk van die medeklinkers naar de volgende lettergreep.(Moet nog wel uit te spreken zijn!!)					x	x	x

		3	4	5	6	7	8
Verkleinvormen Als een woord eindigt op een lange klank (geschreven als a, é, ee, o, u, i) dan wordt het verkleinwoord met een dubbele medeklinker geschreven: <i>Mamaatje, strootje</i> Hulpje: <i>Als ik aan het eind van een klankgroep een lange klank hoor, dan gebruik daar maar één letter voor. Behalve als ik het woord verklein, dan moeten het er echt twee zijn.</i> Let op: De é wordt in het verkleinwoord ee, zonder accentteken, en de i (uitgesproken als /ie/) aan het eind van een woord wordt in het verkleinwoord ie. <i>Logé-logeetje, ski-skietje</i> Woorden die op ng eindigen krijgen in de meeste gevallen nkje op het eind, maar er zijn ook uitzonderingen op ngetje. Het is goed te horen of verkleinwoorden op nkje of ngetje eindigen. <i>Kettinkje, kringetje</i>							x

		3	4	5	6	7	8
meervouden Eindigt een woord op een lange klank die we met één letterteken schrijven, dan krijgt het woord in het meervoud 's <i>Agenda's, risico's, baby's</i> Eindigt een woord op ee, é, e (/u/) of een tweetekensklank, dan komt de s er in het meervoud aan vast <i>Dominees, tralies, bureaus, logés, tantes</i> Als de laatste lettergreep van een woord dat eindigt op (er)ik, es(/us/) of it weinig klemtoon heeft, dan wordt de laatste letter in het meervoud niet verdubbeld. <i>Viezeriken, luiwammesen</i>	meervoud s 						x
Tussen –s In een samenstelling schrijf je een tussen-s als: - het eerste deel niet op een s eindigt en het tweede deel er niet mee begint, maar je wel een s hoort <i>Bakkerswinkel</i> Let op bij: - samenstellingen waarbij het eerste deel op een s eindigt en het tweede deel ermee begint: <i>Huisspin</i> - samenstellingen waarbij het eerste deel niet op een s eindigt maar het tweede deel er wel mee begint. Hierbij wordt we de tussen-s geschreven, omdat die ook geschreven wordt in andere samenstellingen met het eerste deel. <i>Dorpsstraat, dorpsplein, dorpsraad.</i>						x	x

		3	4	5	6	7	8
Tussen –n In een samenstelling schrijf je een tussen-n als: - het eerste deel van de samenstelling een meervoudsvorm op –en is <i>Boekenkast</i> - het eerste deel van de samenstelling al op –en eindigt. <i>Keukentrap</i> Je schrijft geen tussen-n als: - Het eerste deel van de samenstelling geen meervoud heeft <i>Tarwebrood</i> - je bij de meervoudsvorm van het eerste deel kunt kiezen tussen een meervoud op n en een meervoud op s: <i>Groentesoep</i> - het eerste deel van de samenstelling geen zelfstandig naamwoord is <i>Rodekool, spinnewiel</i> - het eerste deel van de samenstelling een versterkende betekenis heeft <i>Apetrots</i> - het eerste deel van de samenstelling naar een persoon of zaak verwijst die in de gegeven context uniek is <i>Zonnestraal, koninginnedag</i>						x	x
Koppelteken Je gebruikt een koppelteken bij: - samenstellingen die je verkeerd kunt uitspreken omdat er twee klinkers naast elkaar komen te staan. <i>Na-apen</i> - aardrijkskundige namen <i>Noord-Brabant</i> - samenstellingen met losse letters of cijfers <i>cd-hoesje, 12-jarige</i>							x

- samenstellingen met voorvoegsel zoals ex, privé, oud <i>Ex-prof, oud-burgemeester</i> Let op: telwoorden krijgen geen koppelteken <i>Tweëntwintig.</i>							
		3	4	5	6	7	8
Hoofdletters Hoofdletters worden geschreven: - aan het begin van elke zin - in de directe rede - bij aardrijkskundige namen - bij namen van feestdagen, talen en dialecten - bij namen van verenigingen, instellingen, winkels en bedrijven - bij namen van merken, kranten, boeken en tijdschriften - bij namen van straten, pleinen, kerken, gebouwen en dergelijke				x	x	x	x
Trema Een trema gebruik je wanneer twee of meer klinkers achter elkaar worden geschreven en dit tot een foute uitspraak kan leiden. Het trema komt dan op de beginletter van de nieuwe lettergreep. <i>Knieën, ruïne, reünie, zeeën, beëindigt</i> Let op: samenstellingen krijgen geen trema, een uitzondering hierop vormen de telwoorden <i>Na-apen, zee-egel, garage-eigenaar, tweëntwintig</i>							x

		3	4	5	6	7	8
Apostrof Een apostrof gebruik je wanneer een s wordt toegevoegd aan woorden die eindigen op een van de enkele klinkers a,i,o,u, of y. <i>Video's, baby's, ski's, Angela's kamer</i>							x

Werkwoordspelling

		3	4	5	6	7	8
<u>OTT</u> IK (ik-vorm) HIJ ik-vorm +-t WIJ hele werkwoord					x	x	X
<u>OVT</u> IK ik-vorm+ -de/-te HIJ ik-vorm + -de/-te WIJ ik-vorm +den/-ten					x	x	X
Klankveranderende werkwoorden: Ik sliep/ hij sliep/ wij sliepen Bijvoeglijk gebruikt werkwoord: zo kort mogelijk: de <u>beantwoorde</u> brief					x	x	X
<u>Voltooid deelwoord</u> Om te weten of het eindigt op d/t: 1) langer maken 2) t'Kofschip: als de letter voorkomt in t'Kofschip schrijf je een T. Hoe werkt het kofschip? Neem het hele werkwoord. b.v suizen Haal er /-en/ af. Je houdt over suiz- staat de laatste letter in t kofschip dan zet je een t achter het voltooid deelwoord. Zo niet,dan krijgt het voltooid deelwoord een d op het eind. Als de en eraf is mag je niets meer veranderen aan hetgeen je overhoudt!!						x	X

		3	4	5	6	7	8
Alle werkwoorden met klankverandering eindigend op een /t/ klank eindigen in de verleden tijd op een D						x	X
We spreken over klankvaste woorden en woorden met klankverandering (niet over sterk/zwak)						x	X
Engelse werkwoorden Voor Engelse werkwoorden gelden dezelfde persoonsvormregels als voor Nederlandse werkwoorden. <i>Skateboarden: ik skateboard, jij skateboardt, ik skateboardde, ik heb geskateboard</i> Let op bij werkwoorden waarbij de ik-vorm op e eindigt <i>Gamen: ik game, jij gamet, ik gamede, ik heb gegamed.</i>						x	X

Voor een overzicht van de weetwoorden zij bijlage per jaargroep.